

Martti T. Kuikka

KASVATUKSEN HISTORIAN TUTKIMUS EILEN JA TÄNÄÄN

Lyhennelmä 15.12.2005 juhlaseminaarissa
pidetystä esitelmästä

Oma argumenttipohja

OLEN 1960-LUVULTA ALKAEN TUTKINUT kouluhistoriaa, tehnyt sen alueelta laudaturtyöni, lisensiaattityöni ja väitöskirjani. Olen jatkanut tutkimustyötäni kohti dosentuuria ja 1978 apulaisprofessorin virkaa ja saanut siihen pätevyyden. Olen saanut pätevyyden myös didaktiikan apulaisprofessorin virkaan.

Opetustyön ohella olen ollut tähän mennessä asiantuntijana yli 70 kasvatuksen historian lisensiaatti- ja väitöskirjatutkimuksessa, joista yli 20 on ollut vastaväittäjän tehtäviä. Olen osallistunut yli 20 kansainväliseen kasvatuksen historian kongressiin niin pohjoismaissa kuin muualla Euroopassa. ISCHE:n (International Standing Conference for the History of Education) konferensseissa olen tavannut niin pohjoismaiden kuin muiden maiden yliopistojen kasvatuksen historian professoreita ja tutkijoita, joita oli mukana 200–300. Heidän kanssaan käyty keskustelut antoivat kuvan siitä, missä tutkimuksessa mennään. ISCHE:n johtokunnan jäsen olin 1988–90. Olen ollut mukana European Science Foundation -organisaation kansainvälisessä tutkimusprojektissa 1985–88. Olen ollut kotimaan kasvatustieteen päivillä, joita on tähän saakka järjestetty 27, yli 20 kertaa kasvatuksen historian tutkimusryhmän puheenjohtajana. Olen ollut Suomen kasva-

tustieteellisen Seuran hallituksen jäsen 1980–96 ja esimies 1987–88 ja Suomen Kouluhistoriallisen Seuran esimiehenä vuodesta 1982 eli 24 vuotta.

Edellämainitulta näköalalta on kertynyt kokemuksia kasvatuksen historian tutkimuksesta, josta esitän muutamia näkökohtia. Luin taannoin aforismin, jonka mukaan nuori tutkija luottaa enemmän järkeen kuin kokemukseen, vanhempi tutkija taas korostaa kokemuksen merkitystä ja jättää rationaalisuuden vähemmälle. Voi olla, että keskitie on käyttökelpoisin.

Mikä on kouluhistoria?

Kouluhistoriana tunnettuun ilmiöön, jonka kaikki tuntevat, on liittynyt useita erilaisia elementtejä, jotka painottuvat sen sisällössä. Tässä otan muutamia esimerkkejä:

1. Koulun antiikin *scholae* -traditio, jossa heijastuu niin opettajat, koulukunnat kuin korkeampi opetuskin ja jota humanistinen traditio piti yllä.

2. Koulusta on lyhyt matka koulutus-käsitteeseen, joka pitää sisällään sekä formaalisen että informaalisen koulutuksen. Siihen liittyvät käsitteet elinikäinen koulutus, oppiva organisaatio jne. Sen taustalla väikkyä käsitys ihmisen rajattomasta koulutusmahdollisuudesta ja samalla valta- ja tehokkuusajattelu. Puhumme maamme koulutusjärjestelmästä, emme kasvatusjärjestelmästä, vaikka tavoitteena on myös niin yksilön kasvu kuin kasvu kansalaiseksi.

3. Koulusta on lyhyt matka kasvatuksen käsitteeseen, koulu kasvattaa, niin kuin tiedämme. Kasvatus käsitteen tekee jännittäväksi se, että siinä aina kysytään, kuka kasvattaa: koti, koulu, vanhemmat vai kaikki yhdessä ja samalla itsekasvatus: kukin vastaa omasta kasvustaan. Näiden välillä vallitsee jatkuva jännitys: yhteiskunta vai yksilö. Itse asiassa kasvatuksen historia on tämän jännitysnäytelmän historiaa esimerkiksi eurooppalaisittain Ateena ja Sparta.

4. Koulu-käsitteeseen liittyy opetus, sitä vartenhan kouluja on. Opetuksen jännitekenttä on opettaja - oppilas eli oppija tai asiakas nykyisen koululain kielellä. Voisi hieman yleistäen sanoa, että meillä tutkitaan opetuksen historiaa, koska se on taltioitunut arkistoihin ja kirjastoihin, mutta vähemmän oppimisen historiaa, kunkin ajan oppimiskäsityksiä tai mitä on opittu.

5. Koulun yksi perustehtävä on siirtää kulttuuri seuraavalle sukupolvelle. Koulu ja kulttuuri ovat kouluhistorian peruskäsitteitä. niin kotimaisessa kuin kansainvälisessä kouluhistorian tutkimuksessa

Mitkä ovat olleet tutkimuksen tavoitteet?

Kasvatuksen historian keskeisimpiä tavoitteita on ollut oman maan koulutusjärjestelmän historian ja kehityksen tunteminen. Se on niin suomalaiselle kuin yleensä kansalliselle tutkimukselle hyvin tyypillinen piirre. Kun ISCHE:n kongresseissa on korostettu kansainvälistä näkökulmaa, suurin osa esitelmistä käsittelee ao, kirjoittajan oman maan kouluhistoriaa. Kun yhteiskuntajärjestys muuttui monissa Euroopan maissa, alettiin kirjoittaa myös kouluhistoriaa uudelleen. Hyvin mielenkiintoinen on esimerkiksi uudet tulkinnat Saksan kouluhistoriasta. Yhdessä vaiheessa keskusteltiin futurologian tutkijoiden kanssa siitä, voisiko kasvatuksen historiassa hahmottaa trendejä, joita futurologia voisi hyödyntää. Keskittyminen oman maan kouluhistoriaan on monesti myös kielikysymys, harvalla tutkijalle on niin laaja kielitaito, että tutkimus on mahdollinen. Samalla tämä johtaa kysymykseen, millä kielellä tutkimukset julkaistaan. Globalisaation vaatimukset ovat eri kuin kansalliset tarpeet.

Toinen yhtä keskeinen tavoite on perehtyminen pedagogiseen ongelman asetteluun. Näyttää siltä, että monet koulutusta koskevat kysymykset toistuvat ja vaativat ratkaisuja. Yhteiskunnalliset muutokset niin politiikan kuin talouden alalla johtavat pohtimaan, millainen on hyvä tai opetussuunnitelma juuri tässä his-

toriallisessa tilanteessa. Miten yksilön ja yhteiskunnan suhteet järjestetään koulutuksen alueella?

Kolmas usein esitetty tavoite on luoda taustaa nykyisille koulutusta koskeville ongelmille ja ratkaisuvaihtoehdoille. Historian tutkija ei kulje "selkä edellä tulevaisuuteen". Kysymys voi koskea yhtälailla oppivelvollisuuden vaihtoehtoja ja niiden toteuttamista. Kysymys voi koskea myös toteutumattomuutta, esimerkiksi, miksi esikoulua ei saatu aikaiseksi 1960- ja 1970-luvulla Suomessa.

Neljäs tavoite on selvittää koulutuksen kansanvälinen tausta, kukin maa on pohtinut samoja koulutusongelmia ja tehnyt ratkaisunsa. Historian tutkija on siinä "paremmassa asemassa", että hän voi selvittää miten tietty koulutusratkaisu on toteutunut. Kouluhistorian oppikirjat saattavat esittää, että se ja se toi tietyn koulumuodon Suomeen. Se on historian yksinkertaistamista, kuten myöhemmin Cygnaeus-traditiosta huomataan.

Tieteen tradition kannalta on viidentenä tavoitteena ollut, että kasvatuksen historia on osa yliopistollista humanistista koulutusta. Kasvatuksessa on aina kysymys ihmisenä olemisesta ja toimimisesta. Mitkä olivat humanistisen koulutuksen tavoitteet? Miten latinan opetus liittyi näihin?

Ei sovi unohtaa myöskään kuudetta tavoitetta. eli kouluhistorian ja kulttuurihistorian yhteyttä. Koulutus kulttuurin välittäjänä on säilyttänyt paikkansa vuosisadasta toiseen, se on tapahtunut niin kodissa kuin koulussakin.

Edellä mainitut tavoitteet kertovat kasvatuksen historian luonteesta rakentaa yhteys menneisyyden, nykyhetken ja tulevaisuuden välille. Historian tutkija on kuin suunnistaja, jonka täytyy tietää, mistä hän tullut, missä hän nyt on ennen kuin hän voi jatkaa matkaansa.

Suomalainen historiankirjoitus

Jotta saataisiin kuva suomalaisesta tutkimuksesta ja historiankirjoituksesta, otan esille Uno Cygnaeus tradition ja tutkimuksen.

Uno Cygnaeus (1810–1888) oli koulutussuunnittelija, Jyväskylän seminaarin johtaja ja koulutoimen ylläpidon ylitarastaja, joka seurasi läheltä Suomen koululaitoksen rakentumista. Siksi hänen elämäänsä ja toimintaansa on palattu tuon tuostakin eri näkökulmasta.

G. F. Lönnbeck kirjoitti ja julkaisi kaksi vuotta Cygnaeuksen kuoleman jälkeen teoksen *Uno Cygnaeus, Suomen kansakoulun isä*. Teos julkaistiin uudelleen 1910.

Lönnbeck tunsi Uno Cygnaeuksen henkilökohtaisesti ensin Jyväskylän seminaarin oppilaana ja myöhemmin virkaveljenä koulutoimen ylläpidossa. Hän meni naimisiin Cygnaeuksen tyttären kanssa. Kirjan otsikko viittaa samalla sen ajan suomalaiseen historiankirjoitukseen, jossa korostuivat kansalliset piirteet. Venäjän politiikka Suomea kohtaan kiristyi 1800-luvun lopulla, siksi suomalaiset pyrkivät vahvistamaan asemaansa juuri koulutuksen kautta. Koska sensuuri oli voimassa, Lönnbeck kuvaa Cygnaeusta enemmän pedagogiikan näkökulmasta ja jättää poliittisen aspektin sivuun. Tosin Cygnaeuksen puheenvuoroissa on näkyvissä suomalaisen yhtenäisyyden ja patriotismin piirteitä. (Kuikka 1998, 10–11.)

Aukusti Salon vuonna 1939 julkaisema tutkimus *Pikkulasten kasvatus Uno Cygnaeuksen kansansivistysjärjestelmässä* laajentaa kuvaa Uno Cygnaeuksesta. Hän pyrkii asettamaan Cygnaeuksen toiminnan Lönnbeckiä enemmän yhteiskunnallisiin puitteisiin ja samalla tarkastella Cygnaeusta henkilöhistorian näkökulmasta. Salon tutkimus perustuu laajaan lähdeaineistoon, joka koostuu paitsi kotimaisista arkistoista myös Ruotsin, Norjan, Tanskan, Saksan, Itävallan, Sveitsin ja Belgian arkistojen ja kirjastojen aineistoista. Pentti Renvallin jaottelun mukaan Salon tutkimuksessa näkyy historiallis-geneettinen lähestymistapa, joka perustuu laajan lähdeaineiston pohjalta nousevaan argumentointiin ja kriittiseen analyysiin. Olennaista on pohtia suomalaisia ja kansainvälisiä tekijöitä samassa viitekehyksessä. Tällaisessa tutkimuksessa tulee ongelmaksi yleistäminen, jonka liittäminen tutkimuksen ajankohtaan ja sen historialliseen taustaan ei ole yksinkertainen asia. (Salo 1939.)

Eelis Aurolan tutkimus vuonna 1968 *Venäjän koululaitos ja Uno Cygnaeus* lähtee erilaisesta näkökulmasta kuin perinteinen tutkimus. Aurola teki Salon tapaan laajan lähdeaineiston perusteella selkeän analyysin siitä, miten Venäjän politiikka vaikutti Suomessa ja sen koululaitoksesta päätettäessä. Aurola painotti uuden keisarin Aleksanterin II:n vuonna 1856 antamaa toimenpideohjelmaa suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseksi. Yhtenä kohtana oli kansakoululaitos. Toisin sanoen Venäjällä koululaitoksen kehittäminen oli 1850-luvulla ajankohtainen asia ja Suomi tuli mukaan vuonna 1856. Toinen Aurolan tutkimusala oli Uno Cygnaeuksen toiminta Pietarissa, jota varten hän pyrki samaan lähdeaineistoa Leningradin arkistoista ja onnistui pääosin. Kun keskustelin Aurolan kanssa muutaman kerran, hän ei ollut tyytyväinen saamaansa aineistoon, koska silloinen byrokratia 1960-luvulla oli vaikeuttanut arkistojen käyttöä. Aurolan tutkimuslinja odottaa jatkajiaan. (Aurola 1968.)

Veli Nurmen vuonna 1988 julkaistu tutkimus *Uno Cygnaeus, suomalainen koulumies ja kasvattaja* nostaa esille hallintohistorian näkökulman Cygnaeuksen elämäntyöhön. Aloite tämän tutkimuksen tekemiseen tuli kouluhallitukselta, joka halusi kokonaisesityksen Cygnaeuksesta. Vuonna 1988 oli kulunut 100 vuotta Cygnaeuksen kuolemasta. Veli Nurmi teki perusteellisen tutkimustyön kulkemalla Cygnaeuksen "jalanjälkiä" Keski-Euroopassa ja Sitkassa sekä perehtymällä laajaan lähdeaineistoon, jota hän oli käyttänyt jo väitöskirjassaan v. 1964. Kouluhallitus asetti toimikunnan teosta varten, koska tarkoitus oli tuoda esiin 1980-luvun kouluhallinnon kehityspiirteitä, kuten paikallishallinnon kehittymistä, jonka juuret ulottuvat Cygnaeuksen aikaan 1800-luvulle. (Nurmi 1988.)

Nurmen tutkimuksessa näkyy koululaitoksen hallintohistoria, mutta myös henkilöhistoria. Tämä näkyy itse esityksessä. Cygnaeus oli koulutoimen virkamies, joka pyrki ohjailemaan kansakoululaitosta tiettyyn suuntaan. Hänethän nimitettiin kansakoulujen ylitarkastajaksi 1861 eli yhdeksän vuotta ennen koulutoimen ylihallituksen perustamista. Virkamiehen ja kasvattajan eli peda-

gogin roolin yhdistäminen on mielenkiintoinen näkökulma Nurmen tutkimuksessa. Samalla kun vapaaehtoisuuden periaate tuli säilyä kansakoulujen perustamisessa, samalla hän korosti kristillis-humanistista kasvatusta, jonka yhtenä tunnusmerkkinä on opettajien kutsumustietoisuus. (Nurmi 1988.)

Hallintohistorian jälkeen nousee Uno Cygnaeus -traditiossa Juha Siltalan tutkimus *Valkoisen äidin pojat. Siveellisyys ja varjot kansallisessa projektissa* vuodelta 1999. Juha Siltala on psykohistorian tutkija, joka on projektissaan keskittynyt suomalaisen ahdistuksen historiaan. Tutkimus käsittelee yksilöitymisen ja yhteenkuulumisen ristiriitaa ja sen ratkaisuja Suomessa kansallisesta herätyksestä ensimmäiseen maailmansotaan, kuten tutkija asian ilmaisee. Uno Cygnaeus ei ole edellisten teosten tapaan keskuhenkilö, vaan Siltala suhteuttaa hänen toimintansa historialliseen rakennekokonaisuuteen, joka on isänmaan siveellinen ihanne. Siltalan mukaan tämän yhdisti edellisen kauden uskonnolliseen subjektiivisuusmuotoon Jumalan valtakunnan tavoittelu, mutta erotti siitä usko ihmisen hellittämättömiin kehitysponnistuksiin jo maan päällä. Tutkimus perustuu erittäin laajaan lähdeaineistoon myös Uno Cygnaeuksen osalta, josta varsinkin Cygnaeuksen kirjeet osoittautuvat mielenkiintoisiksi psykohistorian valossa. (Siltala 1999.)

Uno Cygnaeus-traditioon luen myös Erik Wahlströmin kirjoittaman ja vuonna 2004 ilmestyneen teoksen *Tanssiva pappi*. Tekijä on perehtynyt Cygnaeus-kokoelmaan ja muuhun Cygnaeusta käsittelevään lähdeaineistoon ja kirjoittanut kaunokirjallisen teoksen. Teosta voidaan pitää myös postmodernistisena kirjana, koska rajaa yleisen ja yksityisen välillä ei esityksessä ole. Tulkinta nousee Uno Cygnaeuksen yksityiselämän pohjalta hairahduksesta, joka kirjoittajan mukaan ohjaa Cygnaeuksen elämänratkaisuja ja -valintoja myöhemmin. Uno Cygnaeuksen suhdetta vastakkaiseen sukupuoleen on käsitelty aikaisemminkin mm. Siltalan em. teoksessa, mutta Wahlströmin kirjassa se tulee aikaisempaa korostuneemmin esille. Kirjailijan vapaus siivittää esitystä. (Wahlström 2004.)

Edellä käsitellyt teokset osoittavat Uno Cygnaeus-tradition eri puolia, ja ovat esimerkkejä kunkin ajankohdan kiinnostuksesta.

Historiankirjoitus sitoutuu enemmän tai vähemmän kirjoittajan valitsemaan paradigmaan ja sitä kautta esille tuleviin näkökohtiin. Teokset synnyttävät uusia kysymyksiä, niin on myös Uno Cygnaeus-tradition laita.

Paradigmojen ongelmat tänään

Tähänastisessa kasvatuksen historian tutkimuksessa on käytetty erilaisia lähestymistapoja, joilla tutkimuksen tuloksiin on pyritty. Tieteellisenä tutkimuksena on pidetty perustutkimusta, jolla tarkoitetaan sellaisten kasvatuksen historian ilmiöiden tutkimista, joista ei ole aikaisempaa systemaattista argumentoitua tutkimusta olemassa. Tämä periaate on kirjattu Helsingin yliopiston tutkimuspoliittiseen ohjelmaan. Nytemmin on esitetty usealta taholta, ettei edellä kuvatun tutkimuksen tekeminen ole mahdollista ilman teoriaa. Aikaisemmin teoria tuli selvemmin soveltavassa tutkimuksessa, joka sai virikkeensä perustutkimuksesta, jolloin historiallisen ilmiön piirteet ovat alkaneet hahmottua.

Näin ollaan palaamassa keskusteluun tutkimuksen lähtökohdista, joita toki on pohdittu ennenkin.

a) Onko tutkimuksen lähtökohta induktiivinen vai deduktiivinen?

b) Lähdetäänkö avoimesta kysymyksenasettelusta vai suljetusta kysymyksenasettelusta (ks. Heikkinen 1974, 19–22.)

Samalla joudutaan historiassa perimmäisiin ontologisiin kysymyksiin, mitä todellisuutta tutkija tutkii. Voiko lausunnonantaja tai kriitikko sanoa, että tutkijalle on väärä todellisuuskäsitys eikä näin ollen puolla väitöskirjaa tai apurahaa.

Oma käsitykseni on, että todellisuus, jota tutkija yrittää jäsentää, on aina ristiriitainen, täynnä vastakohtia. Se näkyy lähdeaineistossa, jota ei voi valita teorian mukaan. Tutkimuksessa tulisi erilaisten lähdeaineiston "keskustella" keskenään eikä la-

kaista ristiriitoja "maton alle." Paradigmat ovat alkaneet elää omaa elämäänsä. Lausunnonantajan oma paradigma vaikuttaa suoraan opinnäytteisiin, apurahoihin ja viranhakijoihin. Se on merkinnyt monen väitöskirjan epäämistä juuri paradigman perusteella, se on piilofunktio, jota ei haluta tunnustaa.

Paradigmassa on aina käsitys todellisuudesta, olipa kyse Renvallin tai Bourdieun lähestymistavasta. Samalla näkyy selvästi, että lausunnonantaja ei tunne omia tieteellisiä rajojaan. Kasvatustieteen päivillä 1980-luvulla pohdittiin, kuinka monta paradigmaa tai teoriaa yksi tutkija todella hallitsee. Sama kysymys on nyt yhtä ajankohtainen. Lausunnonantajalla on vaara sokeentua omaan paradigmaansa ja samalla olla sokea muita paradigmoja kohtaan tai pitää niitä mahdottomana. Silloin asianomainen istuu tieteen jumalana paikalle ratkaisemaan asioita. Tieteen jumalana on totuus, jota kukaan tutkija ei voi sivuuttaa. Jos tutkija kuvittelee omaavansa ja tietävänsä totuuden, hän on narri. Hän siirtää omat subjektiiviset arvonsa arviointiin ja samalla katkaisee monen tutkijan tien. Viime vuosina näin on tapahtunut monta kertaa kasvatustieteessä ja muissa tieteissä. Onko niin että tiedeyhteisö ei kestä kritiikkiä, vaan linnoittautuu koulukuntiin, vaikka puhutaan tieteen kriittisyydestä. Kun aikaisemmin kasvatuksen historiassa oli monta paradigmaa, nyt on siirrytty yhteen paradigmaan. Se jos mikä jarruttaa tieteen kehitystä.

Kasvatuksen historian professorin virka tänään

Kasvatuksen historian opetusta ja tutkimusta ei arvosteta Helsingin yliopistossa, sen kertoivat selvästi vuosina 2003–2005 kasvatuksen historian professorin viran jatkamiseen tähtäävät kannanotot. Niin kasvatustieteen laitos, kasvatustieteellinen tiedekunta ja sen jatkaja käyttäytymistieteellinen tiedekunta, yliopiston rehtori ja yliopiston kansleri eivät hyväksyneet ko. professorin viran jatkamista. Jatkamisen puolesta esittivät kannanotonsa tieteellisistä seuroista Suomen Kouluhistoriallinen Seura,

Suomen Kirkkohistoriallinen Seura, Suomen Historiallinen Seura, Suomen Oppihistoriallinen Seura ja Edistyksellinen Tiedeliitto. Myöskin Opetushallitus piti tärkeänä ko. viran jatkamista. Kasvatuksen historian jatko-opiskelijat vetosivat kahteen kertaan yliopiston päättäjiin viran puolesta. Mutta mikään ei auttanut, vaikka ko. virka on ainoa kasvatuksen historian professorin virka 120:n kasvatustieteen professorin viran joukossa. Ei auttanut sekään, että yliopisto valmistautui J. V. Snellmanin juhlavuoteen 2006. Kun Snellmanin perintönä on puhuttu sivistysyliopistosta, voi kysyä, miten helposti sivistysyliopistossa voidaan ajaa yksi tieteenala, tässä tapauksessa kasvatuksen historia, alas. Syksyllä 2005 ko. virka muutettiin siten, että viranalana ei ole kasvatuksen historia.

Mitä se tarkoittaa käytännössä?

1. Vuoden 2003 alussa oli kasvatustieteen laitoksessa 26 kasvatuksen historian jatko-opiskelijaa. He olivat ilmoittautuneet kasvatuksen historian professorille (allekirjoittaneelle) ja esittäneet tutkimussuunnitelman jo aikaisemmin, mikä oli vallitseva käytäntö. Hyväksytyyn tieteelliseen tutkimussuunnitelman jälkeen he olivat ottaneet osaa tieteelliseen jatkokoulutukseen, ja kasvatuksen historian tutkimusseminaariin tavoitteenaan väitöskirja ja tohtorin tutkinto. Kolme jatko-opiskelijaa sai väitöskirjan ja tohtorin tutkinnon valmiiksi vuonna 2003, entä ne 23. Nyt joulukuussa 2005 on todettava, että lupauksista huolimatta suurimman osan kohdalla jatko-opintojen ja väitöskirjan ohjaus ei ole toteutunut. Vastuu on kasvatustieteen laitoksen, mutta kantaako se vastuunsa?

2. Kasvatuksen historian sisällöllinen ja metodinen tutkimus ja opetus poistetaan tutkintovaatimuksista. Ensimmäisenä se näkyy tenttikirjoissa, joissa kasvatuksen historia ei ole mukana, perusopinnoissa sekä jatko-opinnoissa.

3. Ei ole kasvatuksen historian dosenttia tai tohtoreita kasvatustieteen laitoksessa.

Näin on postmodernismin aikana palattu valistuksen aikaan eli historiattomaan aikaan.

Mitä nyt kasvatuksen historian tutkijat ja ystävät tänään

Vaikka nyt on juhlaseminaari, sopinee lainata *Tuntemattoman sotilaan* repliikkiä tiukassa tilanteessa: "Ei saa jäädä tuleen makamaan." Minne katse kääntyy?

Yliopistossa katse kääntyy soveltavan kasvatustieteen laitokseen, jossa kasvatuksen historian tutkimus jatkuu Jukka Rantalan toimesta.

Kun kasvatustieteen laitokset ovat samalla campuksella, synergia auttaa kasvatuksen historiaa.

Katse kääntyy myös tieteellisiin seuroihin niin Suomen Kouluhistorialliseen Seuraan kuin muihin yhteistyökumppaneihin. Kasvatuksen historian tutkimusta tehdään kasvatustieteen ohella historian, kirkkohistorian, uskonnonpedagogiikan, metsätieteen, oikeustieteen, arkeologian, sotilaspedagogiikan, matematiikan, luonnontieteen ja monen muun tieteen alueella. Yhteistyö voi toteutua niin julkaisujen, vuosikirjojen kuin erilaisten tapaamisten kuten kuukausikokousten ja seminaarien muodossa.

Katse kääntyy Suomen Kasvatustieteellisen Seuraan ja kasvatustieteen päiviin, joiden yhtenä osana ovat olleet kasvatuksen historian tutkijaryhmät. Se on ollut merkittävä yhdysside niin tutkijoiden kuin yliopistojen välillä. Moni (tuleva) tohtori on esittänyt vuosien mittaan omat tutkimussuunnitelmansa, ja toteuttanut sen.

On syytä olla erittäin iloinen vuonna 2004 aloittaneesta valtakunnallisesta tutkijaryhmästä, joka aloitti Turun yliopistossa ja on jatkanut sittemmin Tampereen yliopistossa. Se on keskustelufoorumi niin tutkimusparadigmojen kuin tutkimusaiheiden ympärillä.

Nohtaa ei sovi kansainvälisiä tapaamisia niin tutkijoiden välillä kuin kongresseissa. ISCHE:n kongressit, jotka alkoivat 1980-luvulla, ovat jatkuneet vuosittain. Vuoden 2006 kongressi toteutuu Uumajan yliopistossa.

Tämä juhlaseminaari järjestetään Suomen Kouluhistoriallisen Seuran 70 vuotta jatkuneen toiminnan kunniaksi. 70 vuotta on

pitkä aika, vuodesta 1935 tähän vuoteen. Se kertoo kouluhistorian tutkijoista ja ystävistä, jotka ovat toimineet kasvatuksen historian hyväksi niin tutkimuksen kuin alan harrastuksen puolesta. Siksi tämä juhlapäivä velvoittaa meitä jatkamaan tätä työtä vastuksista huolimatta.

Kirjallisuus

- AUROLA, E. 1968. V6näjän koululaitos ja Uno Cygnaeus. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia. Vol. 6. Helsinki.
- HEIKKINEN, A. 1974. Historiantutkimuksen päämäärät ja menetelmät. Helsinki.
- KUIKKA, M. 1998. Features in the Uno Cygnaeus research tradition. Suomen Kouluhistoriallisen Seuran vuosikirja 1988, s.8–19.
- LÖNNBECK, G. F. 1890. Uno Cygnaeus. Suomen kansakoulun isä. Helsinki.
- LÖNNBECK, G. F. 1910. Uno Cygnaeus. Suomen kansakoulun isä. Helsinki.
- NURMI, V. 1988. Uno Cygnaeus, Suomalainen koulumies ja kasvattaja. Helsinki.
- SALO, A. 1939. Pikkulasten kasvatustieto Uno Cygnaeuksen kansansivistysjärjestelmässä. Hämeenlinna.
- SILTALA, J. 1999. Valkoisen äidin pojat. Siveellisyys ja sen varjot kansallisessa projektissa. Keuruu.
- WAHLSTRÖM, E. 2004. Tanssiva pappi. Helsinki.